

# **ВЯЛІКАЯ АЙЧЫННАЯ ВАЙНА САВЕЦКАГА НАРОДА (У КАНТЭКСЦЕ ДРУГОЙ СУСВЕТНАЙ ВАЙНЫ)**

**Занятак 1. Уводзіны ў спецкурс “Вялікая Айчынная вайна ў кантэксце Другой сусветнай вайны”. Прычыны Другой сусветнай вайны (2 гадзіны).**

1. Гістарыяграфія Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў. Навуковыя плыні і гістарычныя школы.
2. Абвастэрэнне супярэчнасцей паміж еўрапейскімі дзяржавамі ў міжваенны перыяд.
3. Міжнародная палітыка Савецкага Саюза ў міжваенны час (20-30<sup>я</sup> гг. XX ст.)
4. Савецка-германскі дагавор 1939 г. і яго рэалізацыя (сакрэтныя пратаколы).

**Тэмы рэфератаў і паведамленняў**

1. Этапы станаўлення і развіцця савецкай гістарычнай навукі па Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай вайне.
2. Супярэчнасці Версальска-Вашынгтонскай сістэмы міжнародных адносін.
3. Спробы стварэння сістэмы калектыўнай бяспекі ў Еўропе ў 1930-я гг.
4. Утварэнне і дзейнасць Лігі Нацый.

**Літаратура**

1. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны, 1941-1945. Энцыклапедыя., Мн., 1990.
2. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны: Праблемы гісторыяграфіі і крыніцазнаўства. Мн., 1999
3. Беларусь у гады Другой сусветнай вайны; Вялікай Айчыннай вайны (верасень 1939 – верасень 1945 г.) Гісторыя Беларусі. У двух частках. Мн., 2-я ч., с. 217-279.
4. Волков С.В. Емельянов Ю.В. «До и после секретных протоколов» М., Воениздат, 1990.
5. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны) Мн., Выд.цэнтр БДУ, 2004.
6. Нарысы гісторыі Беларусі. А.Н. Беларусі. 2-я ч. Мн.: Беларусь, 1994.
7. Самсонов А.М. Вторая мировая война. 1939-1945. М. Наука, 1985.

**Занятак 2. Пачатак Другой сусветнай вайны і палітычная пазіцыя СССР. Беларусь ва ўмовах пачатку вайны (2 гадзіны).**

1. Нападзенне фашысцкай Германіі на Польшчу і пачатак Другой сусветнай вайны. Аб’яднанне беларускага народа ў складзе БССР.
2. Палітычныя, гаспадарчыя і культурныя пераўтварэнні ў Заходняй Беларусі.
3. Палітычныя і ваенныя дзеянні Савецкага Саюза ва ўмовах пачатку Другой сусветнай вайны.
4. Ваенныя і гаспадарчыя прыгатаванні СССР да вайны. Беларусь напярэдадні Вялікай Айчыннай вайны.

**Тэмы рэфератаў**

1. Беларусы – удзельнікі абароны Польскай дзяржавы ад нямецка-фашысцкай агрэсіі.
2. Савецка-фінская вайна 1939-1940 гг.
3. Далучэнне Прыбалтыйскіх рэспублік да СССР.
4. Суадносіны магутнасці Чырвонай Арміі і Вермахта на 22 чэрвеня 1941 года.

## Літаратура

1. Беларусь у Вялікай Айчыннай вайне 1941 – 1945 г. Энцыклапедыя. – Мн. 1990
2. Великая Отечественная война Советского Союза. Краткая история. Воениздат, М., 1965.
3. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксте Другой сусветнай вайны) Мн., Выд.цэнтр БДУ, 2004.
4. Гісторыя Беларусі. У двух частках. 2 т., Мн., Універсітэцкае, 1998.
5. Гриф секретности снят. Потери вооруженных сил СССР в войнах, боевых действиях и военных конфликтах (статистическое исследование) М., Воениздат, 1993
6. Мюллер-Гиллебрант Б. Сухопутная армия Германии. 1933-1945 г. т.2. М., Иностранная литература, 1958.
7. Самсонов А.М. Вторая Мировая война. 1939-1945. М. Наука, 1985.
8. Хорьков А.Г. Грозной июнь (1941). М., Воениздат, 1991

## Занятак 3. Пачатак Вялікай Айчыннай вайны, яе характар і асаблівасці. Беларусь у пачатку вайны (2 гадзіны).

1. Нападзенне фашысцкай Германіі на Савецкі Саюз.
2. Ваенныя дзеянні на тэрыторыі Беларусі.
3. Прычыны паражэння Чырвонай Арміі ў першы перыяд вайны.
4. Характар і асаблівасці Вялікай Айчыннай вайны. Роль нацыянальна-патрыятычных пачуццяў савецкіх людзей у барацьбе з фашызмам.

## Тэмы рэфератаў

1. План “Барбароса” і яго рэалізацыя.
2. Гераічная абарона Брэсцкай крэпасці.
3. Абарона Магілёва.
4. Савецкая эвакуацыя – поспехі і правалы.

## Літаратура

1. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны, 1941-1945. Энцыклапедыя., Мн., 1990.
2. Бешанов В. “Танковый погром 1941 года”. М., 2003.
3. Всенародная борьба в Белоруссии против немецко-фашистских захватчиков в годы Великой Отечественной войны. В 3-х т. Мн., 1983-1985.
4. Гісторыя Беларусі. У двух частках. 2 т., Мн., Універсітэцкае, 1998
5. Літвін А. Акупацыя Беларусі (1941-1944): пытанні супраціву і калабарацыі Мн., 2000.
6. Трагічнае лета 1941г.: Напамін гісторыі: Матэрыялы міжнароднай навукова-тэарэтычнай канферэнцыі. Мінск, 22 чэрвеня 2001 г. У 2-х ч. Мн., 2001, 2003.
7. Туронак Ю. Беларусь пад нямецкай акупацыяй. Бел. Мн., 1993.
8. Энцыклапедыя гісторыі Беларусі. У 6-ці тамах. Мн, 1990

## Занятак 4. Акупацыйны рэжым у Беларусі (2 гадзіны)

1. Тэрытарыяльны падзел Беларусі і усталяванне акупацыйнага апарата кіравання.
2. Палітыка генацыда на тэрыторыі Беларусі.
3. Палітыка акупацыйных улад ў Беларусі.
4. Беларускі калабарацыянізм.

### **Тэмы рэфератаў**

1. Асаблівасці быта беларускага народа на акупаваннай тэрыторыі.
2. Халакост у Беларусі.
3. Хатынь і яе “сёстры”.
4. Лагеры смерці ў Беларусі.
5. Стварэнне Беларускай аўтакефальнай Праваслаўнай царквы.

### **Літаратура**

1. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны, 1941-1945. Энцыклапедыя., Мн., 1990.
2. Гриф секретности снят. Потери вооруженных сил СССР в войнах, боевых действиях и военных конфликтах М., 1993.
3. Каваленя А. Прагерманскія саюзы моладзі на Беларусі 1941-1944. Вытокі. Структура Дзейнасць. Мн., 1999
4. Літвін А. Акупацыя Беларусі (1941-1944): пытанні супраціву і калабарацыі Мн., 2000.
5. Самсонов А.М. Вторая мировая война. 1939-1945. М. Наука, 1985.
6. Туронак Ю. Беларусь пад нямецкай акупацыяй. Бел. Мн., 1993.

### **Занятак 5. Крушэнне наступальнай стратэгіі фашысцкага блоку. Антыфашысцкая кааліцыя (2 гадзіны).**

1. Першае стратэгічнае паражэнне гітлераўскай Германіі.
2. Складванне Антыфашысцкай кааліцыі.
3. Карэнны пералом у Вялікай Айчыннай і Другой Сусветнай вайне (Сталінградская і Курская бітвы).
4. Савецкі тыл у гады вайны.
5. Медыцына і ахова здароўя ў гады вайны.

### **Тэмы рэфератаў**

1. Ленд-ліз і яго значэнне для Савецкага Саюза.
2. Польскае пытанне ў працэсе фарміравання антыфашысцкай кааліцыі.
3. Подзвігі студэнтаў і супрацоўнікаў Мінскага медыцынскага інстытута ў гады вайны.
4. Жанчына на вайне.

### **Літаратура**

1. Алексиевич С. У войны не женское лицо. Минск: Мастацкая літаратура, 1985.
2. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны: Праблемы гісторыяграфіі і крыніцазнаўства. Мн., 1999.
3. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксте Другой сусветнай вайны). Мн., Выд.цэнтр БДУ, 2004.
4. История Второй мировой войны. 1939-1945 гг в 12-ти томах., М., 1973-1982.
5. Опыт советской медицины в Великой Отечественной войне 1941-1945 г.г. – М.: Медгиз, 1951.
6. Сямашка Я. Армія Краёва на Беларусі. Мн., 1994
7. Черчилль У. Вторая мировая война. В 3 кн., Воениздат. М., 1991.
8. Якубовский Н.А. Помощь советского тыла партизанам: Материально-техническое обеспечение Мн., 1973

## **Занятак 6. Партызанская і падпольная барацьба на тэрыторыі Беларусі (2 гадзіны).**

1. Прычыны і характар развіцця партызанскага руху ў Беларусі, этапы фарміравання.
2. Роль і значэнне штабоў партызанскага руху ў Маскве.
3. Беларускае антыфашысцкае падполле.
4. Армія Краёва і характар яе дзеянняў.
5. Медыцынская служба у партызанскіх атрадах Беларусі і ў падполлі.

### **Тэмы рэфератаў**

1. Знішчэнне мінскімі падпольшчыкамі гаўляйтэра Кубэ.
2. П.М. Машэраў – партызанскі камандзір.
3. Я. Клумаў і яго ўдзел у падпольным руху.
4. Асаблівасці аказання медыцынскай дапамогі ў партызанскіх умовах.

### **Літаратура**

1. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны: Праблемы гісторыяграфіі і крыніцазнаўства. Мн., 1999.
2. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны). Мн., Выд.цэнтр БДУ, 2004.
3. История Второй мировой войны. 1939-1945 гг в 12-ти томах., М., 1973-1982.
4. Літвін А. Акупацыя Беларусі (1941-1944): пытанні супраціву і калабарацыі Мн., 2000.
5. Мирский М.Б. Медицина и здравоохранение в годы Великой Отечественной войны. - М.: 2006.
6. Сямашка Я. Армія Краёва на Беларусі. Мн., 1994.
7. Трагічнае лета 1941г.: Напамін гісторыі: Матэрыялы міжнароднай навукова-тэарэтычнай канферэнцыі. Мінск, 22 чэрвеня 2001 г. У 2-х ч. Мн., 2001, 2003.
8. Туронак Ю. Беларусь пад нямецкай акупацыяй. Бел. Мн., 1993.
9. Шомоди В.Э. Маршрутамі народнай славы. Мн., 2001.
10. Якубовский Н.А. Помощь советского тыла партизанам: Материально-техническое обеспечение Мн., 1973

## **Занятак 7. Вызваленне тэрыторыі Беларусі ад нямецка-фашысцкіх акупантаў (2 гадзіны).**

1. Пачатак вызвалення Беларусі.
2. Стратэгічная ваенная аперацыя “Баграціён”.
3. Узаемадзеянне Чырвонай Арміі і партызан падчас вызвалення Беларусі.
4. Людскія, матэрыяльныя і духоўныя страты беларускага народа ў выніку вайны.
5. Пачатак аднаўлення народнай гаспадаркі. Побыт насельніцтва вызваленай Беларусі.

### **Тэмы рэфератаў і паведамленняў**

1. Партызанская “рэйкавая вайна”.
2. Удзел эскадрыліі “Нармандыя-Неман” ў аперацыі “Баграціён”
3. Роля камандуючага 1-м Беларускам фронтам К.К. Ракасоўскага ў вызваленні Беларусі.
4. Эканамічны і сацыяльны стан насельніцтва вызваленай Беларусі.
5. Перадача Беластоцчыны ў склад Польшчы.

## **Літаратура**

1. Беларусь у гады Вялікай Айчыннай вайны: Праблемы гісторыяграфіі і крыніцазнаўства. Мн., 1999.
2. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа (у кантэксце Другой сусветнай вайны). Мн., Выд.цэнтр БДУ, 2004.
3. История Второй мировой войны. 1939-1945 гг в 12-ти томах., М., 1973-1982.
4. Каваленя А.А. Беларусь 1939-1945 гг. Вайна і палітыка Мн., 2001.
5. Лемяшонак У. “Вызваленне – без грыфа “сакрэтна” Мн., 1996.
6. Рокоссовский К. К. Солдатский долг. — 5-е изд. — М.: Воениздат, 1988.
7. Шомоди В.Э. Маршрутами народной славы. Мн., 2001.

## **Занятак 8. Заканчэнне Вялікай Айчыннай і Другой сусветнай вайны (2 гадзіны).**

1. Адкрыццё другога фронта ў Еўропе.
2. Вызваленчыя аперацыі Чырвонай Арміі ў Еўропе.
3. Берлінская аперацыя. Капітуляцыя Германіі.
4. Заканчэнне Другой сусветнай вайны.
5. Вынікі і ўрокі Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай вайны.

## **Тэмы рэфератаў**

1. Беларусь – адна з заснавальніц ААН.
2. Уклад беларусаў ў разгром фашызма.
3. Рэпатрыяцыя савецкіх грамадзян пасля вайны.
4. Выкарыстанне нямецкіх ваеннапалонных пасля вайны.
5. Адлюстраванне вайны ў беларускай культуры.
6. Нюрнбергскі працэс.

## **Літаратура**

1. Долготович Б. Военачальники – сыны Беларуси на фронтах Великой Отечественной войны. М., 2003.
2. Жарков А.В. Архипелаг ГУЛАГ: Военнопленные и интернированные на территории Беларуси: 1944-1951 гг., Мн., 2003.
3. Каваленя А.А. Беларусь у выпрабаваннях вайны (1939–1948 гг.) Вучэбна-метадычны дапаможнік. Мн., 2001.
4. Кейтель В. Размышления перед казнью. Воспоминания, письма и документы начальника штаба Верховного главнокомандования вермахта. М., 1998
5. Нарысы гісторыі Беларусі. А.Н. Беларусі. 2-я ч. Мн., Беларусь, 1994
6. Нюрнбергский процесс над главными немецкими военными преступниками. Сборник материалов. В 8-ми томах М., 1987.
7. Подвиг народа: Памятники Великой Отечественной войны, 1941-1945 гг. М., 1980
8. Судебный процесс по делу о злодеяниях, совершенных немецко-фашистскими захватчиками в Белорусской ССР (15-29 января 1946 г.). Мн., 1947.